

FINNMÁRKKU
MEAHCCEDUOPMOSTUOLLU

UTMARKSDOMSTOLEN
FOR FINNMARK

**Jahkedieđáhus 2021
Finnmárkku
Meahcceduopmostuollu**

**Årsmelding 2021
Utmarksdomstolen
for Finnmark**

Innledning

Utmarksdomstolen for Finnmark er etter Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke av 17. juni 2005 nr. 85 etablert som en særdomstol som skal behandle de tvister om rettigheter som måtte oppstå etter at Finnmarkskommisjonen har utredet rettighetsforholdene i et felt. Domstolen er bemannet med en leder, en nestleder, tre faste medlemmer og to varamedlemmer. Domstolens medlemmer er konstituert som embetsmenn uten noen nærmere tidsavgrensning, og konstitusjonen gjelder inntil domstolen har sluttført sitt oppdrag.

Utmarksdomstolen for Finnmark består av følgende medlemmer og varamedlemmer:

- lagdommer Nils Asbjørn Engstad, leder
- sorenskriver Marit Nervik, nestleder
- advokat Benny Solheim, medlem
- seniorforsker Jan Åge Riseth, medlem
- arkeolog/gårdbruker Kjersti Schanche, medlem
- lagdommer Susann Funderud Skogvang, varamedlem
- resultatområdeleder Charles Hansen, varamedlem

Utmarksdomstolen for Finnmark er samlokalisert med Hålogaland lagmannsrett i Tromsø. Dommerne i utmarksdomstolen utfører sitt arbeid for domstolen i tillegg til sine ordinære arbeidsforhold andre steder.

Álgosátni

Finnmárkkku meahcceduopmostuollu lea, Láhka geassemánu 17.b. 2005 nr. 85 riektediliid eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddaheami birra Finnmarkku fylkkas vuođul, ásahuvvon sierraduopmostuollun meannudit daid riidduid vuoigatvuođaid alde mat čuožžilit manjilgo Finnmarkkokommišuvdna lea čielggadan dihto guovllu vuoigatvuođadiliid. Duopmostuolus barget jođiheaddji, nubbijođiheaddji, golbma fásta miellahtu ja guokte várremiellahtu. Duopmostuolu miellahtut leat gaskaboddosaččat virgáduvvon ámmátolmmožin áigeráddjehusa haga, ja dát gusto dassáigo duopmostuollu lea gárven barggus.

Finnmárkkku meahcceduopmostuolus leat čuovvovaččat miellahttun ja várremiellahttun:

- láhkaduopmár Nils Asbjørn Engstad, jođiheaddji
- sundi Marit Nervik, nubbijođiheaddji
- advokáhta Benny Solheim, miellahttu
- váldodutki Jan Åge Riseth, miellahttu
- arkeologa/eanadoalli Kjersti Schanche, miellahttu
- láhkaduopmár Susann Funderud Skogvang, várremiellahttu
- boadusguovlojođiheaddji Charles Hansen, várremiellahttu

Finnmárkkku meahcceduopmostuolus leat bargolanjat seamma sajis go Hålogalánda lágamánnerievttis Romssa gávpogis. Meahcceduopmostuolu duopmárat barget duopmostuolu ovddas lassin sin dábálaš bargogaskavuodas eará sajiin.

Foto/Govva: Kjersti Schanche

Oppgaver

Utmarksdomstolen er en særdomstol opprettet i medhold av finnmarksloven som et ledd i prosessen med å kartlegge og anerkjenne eksisterende rettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk har opparbeidet til den grunnen Finnmarkseiendommen overtok 1. juli 2006.

Finnmarkskommisjonen har som oppgave å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kommisjonen utarbeider rapporter fra særskilte utredningsfelt i Finnmark. Rapportene angir blant annet hvem som etter kommisjonens mening er eier av grunnen i området, om andre har bruksrettigheter der og hva slags bruksrettigheter det er tale om.

Utmarksdomstolen for Finnmark behandler tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt. Fristen for å reise søksmål er ett år og seks måneder etter at Finnmarkskommisjonen har lagt fram sin rapport.

Utmarksdomstolen har ikke noe fast rettssted, og er slik sett en ambulerende domstol. Hovedforhandlingene holdes på det sted i Finnmark hvor det er mest hensiktsmessig ut fra den konkrete saken som blir behandlet.

Høyesterett er ankeinstans for utmarksdomstolens avgjørelser.

Barggut

Meahcceduopmostuollu lea sierraduopmostuollu ásahuvvon Finnmarkolága olis dego oassin proseassas kártet ja dohkkehit dálá vuoigatvuođaid maid finnmávkulaččat leat guhkesáigge geavaheami bokte rábidan daid eatnamiidda maid Finnmarkkuopmodat válddii háldosis suoidnemánu 1.b. 2006.

Finnmarkkokommišuvnna bargun lea kártet dálá geavahan- ja oamastanvuoigatvuođaid maid finnmávkulaččat leat rábidan guhkesáigge geavaheami vuođul. Kommišuvdna čállá raporttaid sierra čielggadanguovlluin Finnmarkkus. Raporttat almmuhit earret eará geat kommišuvnna oaivila mielde oamastit guovllu eatnamiid, leago earáin doppe geavahanvuoigatvuođat ja makkár geavahanvuoigatvuođain lea sáhka.

Finnmarkku meahcceduopmostuollu meannuda riidduid vuoigatvuođaid alde mat čuožžilit maŋŋilgo Finnmarkkokommišuvdna lea dihto guovllu čielggadan. Áigemearri čuoččálđahttit ášši lea beannot jagi das rájes go Finnmarkkokommišuvdna lea raporttastis almmuhan.

Meahcceduopmostuolus ii leat dihto diggebáiki, ja sáhtta danne gohčodit johtti duopmostuollun. Váldodiggomat dollojit Finnmarkkus dan báikkis gos lea heivvolaččamusat dan ášši ektui mii meannuduvvo.

Alimusriekti lea meahcceduopmostuolu mearrádusaide guoddalanásahus.

Foto/Govva: Kjersti Schanche

Saksavikling

Finnmarkskommisjonen har så langt utredet seks felt:

- Felt 1** Stjernøya/Seiland, rapport avgitt 20. mars 2012
- Felt 2** Nesseby, rapport avgitt 13. februar 2013
- Felt 3** Sørøya, rapport avgitt 16. oktober 2013
- Felt 5** Varangerhalvøya øst, rapport avgitt 24. juni 2014
- Felt 6** Varangerhalvøya vest, rapport avgitt 16. oktober 2015
- Felt 4** Karasjok, avgitt 11. desember 2019

Rapportene har generert 32 søksmål for utmarksdomstolen, som fordeler seg slik:

- Felt 1: 5 søksmål
- Felt 2: 3 søksmål
- Felt 3: 2 søksmål
- Felt 4: 14 søksmål
- Felt 5: 2 søksmål
- Felt 6: 2 søksmål

Utmarksdomstolen har ferdigbehandlet alle søksmål unntatt de som er reist for avklaring av rettsforhold i Karasjok kommune. Disse sakene vil bli avgjort i løpet av 2022 og 2023.

Utmarksdomstolens avgjørelser blir fortløpende gjort tilgjengelig på Lovdata. Et utvalg av dommene er lagt ut på domstolens nettside.

Áššečádaheapmi

Finnmárkokomišuvdna lea dássázii čielggadan guhtta guovllu:

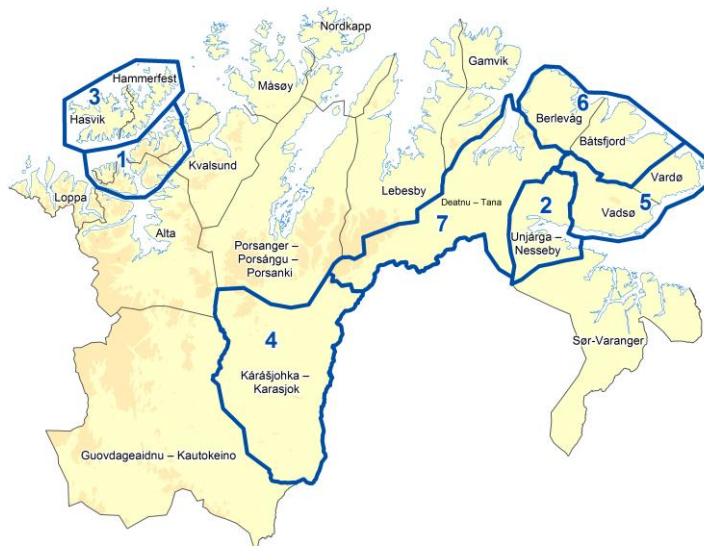
- Guovlu 1** Stierdná/Sievju, álmuhuvvon njukčamánu 20.b. 2012
- Guovlu 2** Unjárga, álmuhuvvon guovvamánu 13.b. 2013
- Guovlu 3** Sállán, álmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2013
- Guovlu 5** Nuorta Várnjárga, álmuhuvvon geassemánu 24.b. 2014
- Guovlu 6** Oarje Várnjárga, álmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2015
- Guovlu 4** Kárášjohka, álmuhuvvon juovlamánu 11.b. 2019

Raporttat leat meahcceduopmostullui mielddisbuktán 32 čuoččáldahttima, mat leat ná juohkasan:

- Guovlu 1: 5 áššečuoččáldahttima
- Guovlu 2: 3 áššečuoččáldahttima
- Guovlu 3: 2 áššečuoččáldahttima
- Guovlu 4: 14 áššečuoččáldahttima
- Guovlu 5: 2 áššečuoččáldahttima
- Guovlu 6: 2 áššečuoččáldahttima

Meahcceduopmostuollu lea meannudan gárvisin buot áššečuoččáldahttimiid earret daid mat leat čuoččáldahttojuvvon Kárášjoga gieldda riektediliid čielggadeapmái. Dát áššit mearriduvvojit 2022 ja 2023 jagiid bottas.

Meahcceduopmostuolu mearrádusat biddjojit dađistaga oaidnin láhkai Lovdatai. Duomuin lea muhtin oassi duopmostuolu neahttasiidduin.

Andre aktiviteter 2021

Utmarksdomstolen har organisert arbeidet slik at dommerne møtes til interne møter med varighet over en eller to dager. På møtene drøftes faglige tema, administrative saker og det treffes avgjørelser i tvistesakene domstolen har til behandling. Denne arbeidsformen er i 2021 videreført i stor grad gjennom fjernmøter på grunn av Covid-19 pandemien.

Relevant informasjon om domstolen, om saksgang og saksbehandling ved utmarksdomstolen, er lagt ut på nettsiden på norsk og samisk. Det er også utarbeidet en kortfattet orientering om domstolen på engelsk..

Økonomi

Forutsigbarheten for utmarksdomstolens driftssituasjon er klart forbedret etter opphevelsen av § 9 andre ledd i forskrift om Finnmarkskommisjonen og utmarksdomstolen. Opphevelsen innebærer at krav om sakskostnader ikke lenger skal belastes utmarksdomstolens budsjett, men skal behandles som regelstyrte utgifter på samme måte som for fri rettshjelp.

Eará doaimmat 2021s

Meahcceduopmostuollu lea barggus organiseren nu ahte duopmárat čoahkkanit ovttá dahje guovtti beaivásaš siskkáldas čoahkkimiidda. Čoahkkimiin ságaškušojit fágalaš fáttát, hálddahušlaš áššit ja dahkkojit mearrádusat riidoáššiin maid duopmostuollu lea meannudeamen. Dát bargovuohki lea 2021:s buori muddui jotkojuvvon gáiddusčoahkkimiid bokte Covid-19 rohttu dávdá geažil.

Meahcceduopmostuolu guoskevaš dieđut duopmostuolu, áššejođu ja áššemeannudeami birra leat neahttasiiddus dárogillii ja sámegillii. Duopmostuolu birra lea maid dáid eangalsgillii oanehis čuvgehus.

Ekonomiija

Meahcceduopmostuolu doaibmadili diehttevašvuotta lea mealgat buorránnan Finnmarkkokommišuvnna ja meahcceduopmostuolu láhkaásahusa § 9 nuppi lađđasa fámuhttima maŋŋil. Fámuhttin mearkkaša ahte áššegoluid gáibádus ii galggašat máksojuvvot meahcceduopmostuolu bušeahtas, muhto meannuduvvot regelstivrejuvvon gollun seamma láhkai go nuvttá riekteveahkkái.

Foto/Govva: Kjersti Schanche

Samarbeid

Hålogaland lagmannsrett bistår utmarksdomstolen med saksbehandlerkapasitet, datastøtte og annen bistand. Dette har vist seg å være en gunstig ordning for utmarksdomstolen, og vi retter en særskilt takk til Hålogaland lagmannsrett for det.

Utmarksdomstolen vil også takke Indre Finnmark tingrett for samarbeidet, ikke minst for bistand knyttet til utmarksdomstolens behov for samisk språkkompetanse

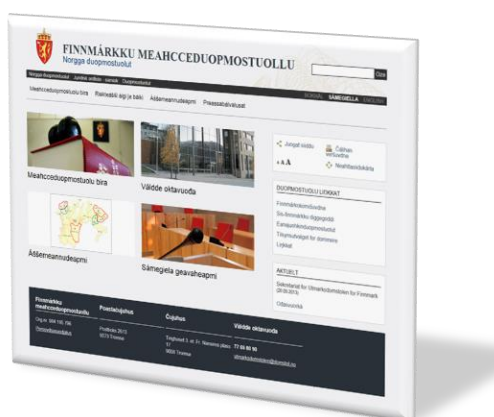
Utmarksdomstolens nettside gir utfyllende informasjon om domstolen på samisk og norsk: <http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/Utmarksdomstolen-for-Finnmark/>

Ovttasbargu

Hålogalánda lágamánnieriekti helpe meahcceduopmostuolu áššemeannudannávccaiguin, dihtorvehkiin ja eará láhkai. Dát lea čájehuvvon bures doaibmat meahcceduopmostullui, ja giitit eareliiggážit Hålogalánda lágamánnierievtti dan ovddas.

Meahcceduopmostuollu giitá maidái Sis-Finnmárkku diggegotti ovttasbarggu ovddas, ja áinnas veahkkái čatnasan meahcceduopmostuolu sámegeiel gelbbolašvuoda dárbut.

Meahcceduopmostuolu neahttasiidduin leat dievaslaš dieđut duopmostuolu birra sámegeillii ja dárogillii: <http://www.domstol.no/sa/Enkelt-domstol/Finnmarkku-meahcceduopmostuollu/>.

Kontaktinformasjon:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Postadresse: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Besøksadresse: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 60 35 34
E-post: utmarksdomstolen@domstol.no

Oktavuodádieđut:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Poastačujuhus: Poastaboksa 2613, 9273 Romsa
Galledančujuhus: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 60 35 34
Epoasta: meahcceduopmostuollu@domstol.no